

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רמז ע"א

על ידי שיוסף לא חטא נתלבשה המלכות בגבורה

"וַתֵּשֶׁב בְּאֵתוֹ קַשְׁתּוֹ" זה קשת, מהו קשת, זו בת זוגו, **"בְּאֵיתוֹ"**, תוקף הלבשיה עליו, שלא החלישה כחו, שהרי ידעה שיוסף לא יסיר במדרגה זו של אות הברית שלו לימין או לשמאל.

"וַיִּפְזֹז זְרַעֵי יַדְיוֹ", מהו **"וַיִּפְזֹז"**, אלא ככתוב: **"הַנְּחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפַז רֵב"**, וכתוב: **"וַתְּמוֹרְתָה כְּלֵי פֶזֶז"** (איוב כח, יז), נתכבדו זרועותיו במרגליות העליונה[סח], **"מִיַּדֵי אַבִּיר יַעֲקֹב"**, מאותן שני צדדים שנתחזק בהם יעקב, **"מִשֵּׁם רַעָה אֲבֹן יִשְׂרָאֵל"**, משם ניזונת אבן יקרה ההיא[סט], ועוד כי מאלו י"ב צדדים ניזונת אבן יקרה ההיא, שהם צפון ודרום, והיא שוכנת ביניהם ומתברכת מהם וניזונת מהם על ידי צדיק[עא].

יעקב המשיך ברכות ליוסף מהפרצופים שלמעלה

בא וראה, ליוסף נתוספה לו ברכה אחרת, ככתוב **"מֵאֵל אַבִּיךָ וַיַּעְזְרֶךָ וְאֵת שְׁדֵי וַיְבָרְכֶךָ"**, זה הכתוב קשה, **"מֵאֵל אַבִּיךָ"**, אל אביך יעזרך צריך לומר, מהו **"מֵאֵל אַבִּיךָ"**, ואחר כך **"וַיַּעְזְרֶךָ"**, **"וְאֵת שְׁדֵי"**, ואל שדי צריך לומר, כמו שכתוב: **"וְאֵל שְׁדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לְפָנֵי הָאִישׁ"** (בראשית מג, יד), **"וַיְבָרְכֶךָ"** יברכך צריך לומר, אלא שהניחו למעלה ולמטה, הנחילו למעלה, **"מֵאֵל אַבִּיךָ"**, שהיא נחלה העליונה מקום שנקרא שמים, **"וַיַּעְזְרֶךָ"**, למען לא יחליף מקום זה למקום אחר, ועזר שלו יהיה ממקום זה ולא מאחר[עא].

"וְאֵת שְׁדֵי", מהו **"וְאֵת שְׁדֵי"**, אלא זו מדרגה אחרת תחתונה, שהרי למדנו, בכל מקום את ה', זו השכינה, כמו וארא את ה', את לרבות, ואת, להכליל יום בלילה ולילה ביום[עב], זה שכתוב: **"וְאֵת שְׁדֵי וַיְבָרְכֶךָ"**, שהרי משם יוצאות הברכות לברך העולמות.

זינו הזוהר

שנקרא יסוד צדיק. **עא.** פירוש, שספירת התפארת שנקרא שמים והוא הכולל של שאר הספירות שבעלמא דדכורא, הוא ישפיע תמיד השפע להמלכות, על ידי מקום זה, היינו היסוד הקדוש ולא תלך השפע למקום אחר. **עב.** פירוש, שעל ידי התכללות לילה ביום שהיא הזדווגות תפארת ומלכות, תצא שפע ברכות לכל העולמות, ובעבור

סח. זו מדת המלכות, שנקראת מרגלית, ואבן יקרה ניתנה בזרועי ידיו של יוסף, שכל השפע תבא אליה על ידי כח קדושת יוסף הצדיק. **סט.** פירוש, שמדת המלכות יושפע בה השפע של חסד דין ורחמים שהן קדושת יעקב עם קדושת השני צדדים של אברהם ויצחק. **ע.** פירוש, שכל האורות מן י"ב צירופי הוי"ה, יושפע בה על ידי כח קדושת יוסף,

ועוד למה לא אמר ואל שדי, ככתוב: **"וְאֵל שְׁדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים"**, למה עזב ל' וכתב ת'.
אלא סוד הוא, שכאשר אותן שבילין יוצאין מלמעלה, כלל התורה נחל השמים, ככתוב:
"את השמים", כלל כ"ב אותיות^[ע], ומכאן יצאו לתורה שבעל פה שנקראת ארץ,
כנאמר: **"וְאֵת הָאָרֶץ"** כלל הכ"ב אותיות, והשמים נכלל כאחד^[עד], ואז מתעטרת הלבנה בכל
ותנוח בשלימות, וברכות נמשכות אז משם.

ועל כן כתוב: **"וְאֵת שְׁדֵי וַיְבָרְכֶךָ"**, כדי שיהיה לה קיום תמידי וחזק, שהרי בכל מקום שיש
בו וא"ו יש בו תוספות וקיום, עד כאן אמר בדרך כלל, ואחר כך עשה פרט, שכתוב:
"בְּרַכַּת שְׁמַיִם מֵעַל בְּרַכַּת תְּהוֹם רַבְּצַת תַּחַת בְּרַכַּת שְׁדַיִם וְרַחֲמִים".

על ידי הצדיק יורדים ההשפעות

"בְּרַכַּת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל בְּרַכַּת הוֹרֶיךָ", **"בְּרַכַּת אָבִיךָ גָּבְרוּ"** בודאי, שהרי יעקב נחל שבח הכל
יותר משאר האבות, שהרי הוא שלם היה בכל.

והכל נתן לו ליוסף, מה הטעם, לפי שכך ראוי להיות, שהרי צדיק נוטל הכל ומשפיע הכל
ביחד, וכל הברכות בו שורות, לפיכך כולן **תְּהֵיִן לְרֹאשׁ יוֹסֵף** וגו', שתתברך מדרגה
זו שנקראת צדיק, ותקח הכל כראוי, אשרי חלקם של אלו הנקראים צדיקים, שהרי צדיק
אינו נקרא אלא מי שנוטר מדרגה זו זה אות הברית הקדוש, אשרי חלקם בעולם הזה
ובעולם הבא.

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רמז ע"ב

המזבח נקרא זאב לפי שאוכל בשר כל יום

"בְּנִימִין זָאב יִטְרֹף" וגו', אמר רבי אלעזר **"זָאב"** למה, אלא לפי שכך נרשם בהכסא כבוד,
שהרי כל חיות גדולות וקטנות נרשמות שם, כמו שכתוב: **"חַיִּוֹת קְטָנוֹת עִם גְּדֹלוֹת"**
(תהלים קד, כה), והכסא שעשה שלמה כך נרשמה כדמיון שלמעלה.

ועוד "זָאב יִטְרֹף", שהרי המזבח בחלקו היה, ומזבח נקרא זאב, שאם תאמר בנימין הוא
זאב, לא כן, אלא המזבח שהיה בחלקו הוא נקרא זאב, שאכל בשר כל יום, ובנימין
היה זן לו, לפי שהמזבח בחלקו היה, כביכול הוא מפרנס וזן לזאב הזה.

ועוד "זָאב יִטְרֹף", זאב יזון, ומי הוא הניזון, אלו ממוני הדין העומדים למעלה לקטרג, וכולם
נהנים ומתקנים מן הקרבן, ומעוררים התעוררות למעלה.

זיו הזוהר

עד. פירוש, שתיבת ואת רמז על כוללת הכ"ב אתוון
עם התפארת שנקרא שמים כאחד, כי אות וא"ו רמז
על תפארת עם את, ואז מתעטרת סיהרא, היינו
השכינה בשלמות של שפע וברכה, להשפיע למטה.

התחלקות השפע בצמצום להנבראים כראוי להם
נקראת בשם שד"י שמורה על צמצום לומר די.
עג. את רמז על הכ"ב אתוון מאל"ף עד תי"ו שיוצאין
מן התפארת שנקרא שמים למלכות שנקראת ארץ.

הזוהר ממשיך לעסוק בעניני הקרבנות

"בַּבֶּקֶר יֹאכֵל עֵד וְלַעֲרֵב יִחַלֵּק שְׁלֵל", מהו "בַּבֶּקֶר יֹאכֵל עֵד", אלא בבקר שמדת אברהם מתעוררת בעולם ועת רצון נמצאת, עושה הקרבן התעוררות וניחוח, ועולה עד עד, זה המקום ההוא שעליו כתוב: "וְשִׁבְתָּ עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים ד, ל) [ע"ה].

ועל כן "בַּבֶּקֶר יֹאכֵל עֵד" ולא אחר, "יֹאכֵל עֵד" ויתעדן ויתקשר בקשר שלו בתחלה [ע"ה], אימתי בבקר, שצריך להתברך שם הקדוש בתחלה, ואחר כך יתברכו אחרים, ועל כן אסור לו לאדם לברך לחבירו בבקר, עד שיברך להקדוש ברוך הוא, כי הוא צריך להתברך תחלה, וזהו "בַּבֶּקֶר יֹאכֵל עֵד", ואחר כך יתברכו אחרים.

"וְלַעֲרֵב יִחַלֵּק שְׁלֵל", שהרי הקרבן שהיה בערב נקרב הכל להקדוש ברוך הוא, והתעוררות עלתה שמה, ובעבור שהוא נתברך, היה מקשר קשרים לכל שאר חילות עליונים [ע"ה], ומחלק להם ברכות לכל אחד ואחד כראוי לו, ונמתקים העולמות, ונתברכים עליונים ותחתונים.

וזהו הסוד שכתוב: "אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבַשִּׁי וְגו'" (שיר השירים ה, א) בתחלה, ואחר כך היה מחלק לכולם, ואומר: "אֲכָלוּ רַעִים שְׁתוּ וּשְׁכָרוּ דוֹדִים" (שם), השפיע ברכות לכולם, וחלק להם לכל אחד ואחד כראוי לו, ועל כן "וְלַעֲרֵב יִחַלֵּק שְׁלֵל", שהרי שם הקדוש נתברך בתחלה, ועתה מחלק ברכות לכל העולמות.

ואל תאמר שהקרבן נקרב להם, וגם לא לכל כח אחר, אלא הכל היה נקרב להקדוש ברוך הוא, והוא השפיע ברכות ומחלק ברכות לכל העולמות, ולפיכך "קִרְבַּן לַה'" ולא לאחר.

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רמא ע"א

יעקב ובניו עסקו בתקוני השכינה

"כָּל אֱלֹהֵי שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל שָׁנִים עֶשֶׂר וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם וְגו'", פתח רבי אבא ואמר, כתוב: "וַיַּעַשׂ אֶת הַיָּמִים מוֹצֵק וְגו'" (מ"א ז, כג) עֵמִד עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בָּקָר שְׁלֹשָׁה פָּנִים צְפוּנָה וּשְׁלֹשָׁה פָּנִים יָמָה וְגו'" (שם פסוק כה) וְהַיָּמִים עָלֵיהֶם מְלַמְעָלָה וְגו'", כך הוא בודאי, שזה היים מתתקן ב"ב בשני העולמות, ב"ב למעלה של שרים, ב"ב למטה של ש"ב שבטים.

כיון שראה יעקב תקון העליון, וראה השכינה עומדת נגדו, בקש להשלים התקון, קרא ל"ב בניו, ואמר להם "הָאֶסְפוּ", התקינו עצמכם להשלים האמונה.

בא וראה, י"ב שבטים בד' דגלים, בד' צדדים, שלשה פונים צפונה, ושלשה פונים ימה, ושלשה פונים נגבה, ושלשה פונים מזרחה, והים עליהם, וכך הוא בודאי, ג' שבטים לכל צד לד' רוחות העולם, ג' שבטים לזרוע ימנית, וג' שבטים לזרוע שמאלית, ג' שבטים לירך ימין, וג' שבטים לירך שמאל, והשכינה עצמה עליהם, זה שכתוב: "וְהַיָּמִים עָלֵיהֶם".

זיו הזוהר

ע"ה. העולם הבינה, שהתשובה אם מגעת שמה פועלת המתקת הדין, וכל עיקר הקרבן הוא תשובת החוטא, ועל זה כתוב. "וּלְכַבּוּ יְבִי וְשֵׁב וּרְפָא לו'", כידוע בינה לבא, ורחמנא לבא בעי. ע"ה. פירוש, שנצרך לגרום תחלה יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה. ע"ה. פירוש, שעל ידי זה תבא הארה

מפני מה ג' שבטים לזרוע, וג' שבטים לירך, וכן לכל, אלא סוד הדבר, ג' קשרים הם בזרוע ימנית, וג' בשמאלית, ג' בירך ימין, וג' בירך שמאל, נמצאו י"ב קשרים לד' צדדים, והגוף עליהם, נמצאו י"ב עם הגוף, כדמיון שלמעלה, מניין, שכתוב: **"כָּל אֱלֹהֵי שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר, וְזֹאת"**, לפי שבה נשלם המספר, כמו שכתוב **"וְהֵימָּן עָלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה"**.

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רמח ע"א

"כָּל אֱלֹהֵי שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל", אלה שבטי ישראל צריך לומר, מהו **"כָּל אֱלֹהֵי"**, אלא לחברם במקום שכל הברכות נשפעות שמה[עח], **"שְׁנַיִם עָשָׂר"** ודאי, הם י"ב קשרים של תקון השכינה, והיא מתחברת עמהם, זה שכתוב: **"שְׁנַיִם עָשָׂר, וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אֹתָם"**, שהרי במקום זה שורה הדבור[עט].

וְעוֹד "אֲשֶׁר דָּבַר", כאן נרמז קשר אחד להתחבר מלמטה עד למעלה ומלמעלה עד למטה, מלמטה היינו באלה י"ב שבטים, עם **"וְזֹאת"** שמתחברת עמהם, **"אֲשֶׁר דָּבַר"**, זה חבור בחינת זכר ובחינת נקבה, קשר לב' צדדים מלמטה ומלמעלה[פ], ולבסוף קשרם במקום שלמעלה ששם בחינת זכר ובחינת נקבה ביחד[פא], זה שכתוב: **"אִישׁ אֲשֶׁר כָּבְרָכְתּוּ בְּרַךְ אֹתָם"**, מהו **"כָּבְרָכְתּוּ"**, אלא **"כָּבְרָכְתּוּ"** זו בת זוגו, **"אִישׁ אֲשֶׁר כָּבְרָכְתּוּ"**, שניהם ביחד.

זוהר דף רמח ע"ב

יעקב ציוה לבניו בענין השכינה, ובענין קבורתו

"וַיִּכַּל יַעֲקֹב לְצוֹת אֶת בְּנָיו וְגוֹ", אמר רבי יהודה, **"לְצוֹת"**, לברך צריך לומר, אלא שצוה להם בענין השכינה, להתקשר עמה, ועוד צוה להם על דבר המערה, שהיא קרובה לגן עדן ששם אדם הראשון קבור.

הסתלקות יעקב

"וַיֵּאסֹף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה", לפי שהרי הוא עד אז במקום החיים ישב, וכאשר בקש להסתלק מזה העולם, הכניס רגליו אל המטה[פב], ויאסף ונסתלק מן העולם, זה שכתוב: **"וַיָּגוּעַ וַיֵּאסֹף אֶל עַמּוּיוֹ"**.

זיו הזוהר

היותר גבוהים לקבל משם הארה, והיינו העולמות הנקראים חכמה ובינה אבא ואימא, ששם הבחינת זכר והבחינת נקבה תמיד ביחד, ונקראים תרין ריעין דלא מתפרשין, וזהו **"אִישׁ אֲשֶׁר כָּבְרָכְתּוּ"**, איש הוא הבחינת זכר שהוא תמיד שוה בשוה עם ברכתו, זו בת זוגו, שהם שניהם ביחד תמיד, בירך אותם שיזכו לקבל הארות משם. **פב**. פירוש, שנתקשר בהשכינה שנקראת מטה.

לכל שאר הכחות להיותם מוכנים לקבלת השפע. **עח**. היינו לספירת מלכות. **עט**. כידוע שמלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה. **פ**. בתחלה הי"ב שבטים עם זוא"ת היינו עם המלכות והשכינה הקדושה, זהו חבור מתתא לעילא, ואחר כך חבור אש"ר עם דב"ר היינו יסוד עם מלכות, זהו חבור מעילא לתתא, וכל זה היינו קשר לב' צדדים. **פא**. נראה לי לפרש, שקשרם לבסוף בעולמות

כל נשמה מתאחדת במלכות

בא וראה, כאשר הנשמה עולה, נתעורר הכל אל השכינה, שהרי היא נדבקת בהשתוקקות שלמה ומתקשרת בה.

על ידי נשמת יעקב נתקשטה המלכות

יעקב לא מת, לפיכך לא נאמר בו מיתה, אלא **"וַיָּגֹעַ וַיֹּאסֶף אֶל עַמְיוֹ"**, ראה מה כתוב: **"וַיֹּאסֶף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה"**, שנאסף השמש והתחבר אל הלבנה^[פג], השמש לא מת, אלא שנאסף מן העולם והלך אצל הלבנה, בא וראה, בשעה שנאסף יעקב הווארה הלבנה, והשתוקקות שמש העליון נתעורר אליה^[פד], לפי שכאשר זה השמש נסתלק נתעורר שמש אחר, ונתחבר זה בזה, והווארה הלבנה.

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רמט ע"א

על ידי היחוד שעל ידי נשמת יעקב יצאו נשמות לעולם

אמר רבי שמעון, בא וראה, יעקב נאסף אל הלבנה, ועשה בה פירות לעולם, ואין לך דור בעולם שאין בו פירות של יעקב, לפי שהרי הוא היה מעורר התעוררות למעלה^[פה], שכתוב: **"וַיֹּאסֶף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה"**, היינו מטתו של יעקב ודאי, אשרי חלקו של יעקב, שהרי נשתלם למעלה ולמטה, שכתוב: **"וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב נְאֻם ה' וְגו' כִּי אֶתְּךָ אָנִי"** (ירמיהו ל, י), כי אתי אתה לא נאמר, אלא **"כִּי אֶתְּךָ אָנִי"**^[פז], וזה נתבאר.

זיו הזוהר

פג. יעקב נקרא שמש, והשכינה נקראת לבנה. **פד.** זו השתוקקות מדת התפארת, להזדווג עם הלבנה. **פה.** פעל שתתקיים הזדווגות הזאת לנצח. **פז.** פירוש, הבטיח שבכל מצבם של ישראל, תשרה אתם השכינה.

